Termin wystawienia faktury VAT: zasady i wyjątki

Poniedziałek, 9 listopad 2026, 09:37, autor: Fakturowo.pl

Jeżeli przedsiębiorca ma obowiązek wystawić fakturę, zasadniczo powinien zrobić to najpóźniej 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu dostawy towaru lub wykonania usługi. Nie jest to jednak termin dla każdej transakcji. Inne zasady dotyczą m.in. usług budowlanych, najmu, niektórych dostaw książek oraz faktur wystawianych na żądanie. Wyjaśniamy, jak ustalić właściwy termin i dlaczego data faktury nie zawsze wyznacza miesiąc rozliczenia VAT. Stan prawny: 9 listopada 2026 r.

Kogo dotyczy termin do 15. dnia następnego miesiąca?

Podstawową zasadę określa art. 106i ust. 1 ustawy o VAT. Fakturę wystawia się nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dostarczono towar lub wykonano usługę. Reguła dotyczy transakcji objętych obowiązkiem fakturowania, przede wszystkim sprzedaży na rzecz innego podatnika oraz osoby prawnej niebędącej podatnikiem. Nie oznacza, że każdą sprzedaż konsumentowi trzeba automatycznie udokumentować fakturą.

Obowiązek wystawienia faktury nie obejmuje na tych samych zasadach wszystkich przedsiębiorców i wszystkich czynności. Przy sprzedaży zwolnionej z VAT faktura zasadniczo nie jest obowiązkowa bez żądania nabywcy. Z kolei sprzedaż konsumencka może podlegać ewidencji na kasie fiskalnej. Obowiązek wydania paragonu i obowiązek wystawienia faktury to odrębne zagadnienia.

Termin ustawowy jest terminem maksymalnym, a nie wskazaniem jedynego dozwolonego dnia wystawienia dokumentu. Fakturę można wystawić już w dniu sprzedaży. Ustalenie z klientem, że dokumenty będą przygotowywane zbiorczo po zakończeniu miesiąca, nie pozwala przekroczyć terminu przewidzianego w ustawie.

Od jakiego zdarzenia liczyć termin?

Przy zasadzie ogólnej punktem odniesienia jest dostawa towaru albo wykonanie usługi. Nie należy automatycznie zastępować tej daty dniem zamówienia, podpisania umowy, przygotowania zestawienia sprzedaży czy otrzymania zapłaty po realizacji transakcji. Najpierw trzeba ustalić, kiedy nastąpiła czynność istotna dla VAT, a następnie wyznaczyć termin dokumentowania.

Przykład: firma dostarczyła wyposażenie biura 22 września 2026 r. Sprzedaż podlega zasadom ogólnym. Fakturę należy wystawić najpóźniej 15 października 2026 r. Uzgodniony termin zapłaty, przypadający 30 listopada 2026 r., nie przesuwa terminu wystawienia dokumentu.

Sformułowanie „do 15. dnia następnego miesiąca” nie oznacza 15 dni od sprzedaży. Dostawa z początku i dostawa z końca tego samego miesiąca mają zasadniczo tę samą graniczną datę fakturowania. Natomiast tam, gdzie ustawa wskazuje 30, 60 lub 90 dni od określonego zdarzenia, chodzi o dni kalendarzowe, a nie robocze; przy obliczaniu takiego terminu nie uwzględnia się dnia zdarzenia rozpoczynającego jego bieg.

Które czynności mają odrębne terminy?

Wyjątku nie ustala się na podstawie nazwy branży wpisanej w rejestrze firmy. Decyduje rzeczywisty rodzaj transakcji oraz spełnienie warunków danego przepisu. Najczęstsze odrębności przedstawia tabela.

Rodzaj czynności	Termin wystawienia faktury	Ważne ograniczenie
Usługi budowlane i budowlano-montażowe objęte obowiązkiem fakturowania	Nie później niż 30. dnia od wykonania usługi	Trzeba prawidłowo ustalić moment wykonania usługi; sama data rozliczenia z klientem nie przesądza o terminie.
Dostawa drukowanych książek oraz gazet, czasopism i magazynów wskazanych w ustawie	Nie później niż 60. dnia od wydania towarów	Wyjątek nie obejmuje map i ulotek; przy umownym rozliczaniu zwrotów wydawnictw obowiązuje odrębny termin.

Rodzaj czynności	Termin wystawienia faktury	Ważne ograniczenie
Drukowanie książek oraz gazet, czasopism i magazynów objęte ustawowym wyjątkiem	Nie później niż 90. dnia od wykonania czynności	Nie jest to termin dla każdej usługi poligraficznej; ustawa wyłącza m.in. mapy i ulotki.
Najem, dzierżawa, leasing oraz wskazane w ustawie dostawy mediów i usługi	Nie później niż z upływem terminu płatności	Dotyczy kategorii wymienionych w art. 19a ust. 5 pkt 4 ustawy, a nie dowolnej usługi rozliczanej co miesiąc.

Jeżeli umowa dotycząca wskazanych w ustawie wydawnictw przewiduje rozliczanie zwrotów, fakturę wystawia się nie później niż 120. dnia od pierwszego dnia wydania towarów. To szczególna reguła dla takiego modelu dostaw, a nie dodatkowy czas dostępny każdemu sprzedawcy książek.

Przykład: przedsiębiorca wykonał usługę budowlaną dla spółki 6 października 2026 r. Przyjmując, że jest to właściwy dzień wykonania usługi dla VAT, termin wystawienia faktury upływa 5 listopada 2026 r. Zastosowanie ogólnej daty 15 listopada prowadziłoby do spóźnienia.

Czy miesięczne rozliczanie usługi zawsze oznacza ten sam termin?

Nie. Przy usługach, dla których ustalono następujące po sobie terminy płatności lub rozliczeń, ustawa co do zasady wiąże wykonanie usługi z końcem okresu, do którego odnoszą się te płatności lub rozliczenia. Jeżeli nie ma zastosowania szczególny przepis o fakturowaniu, od tak ustalonego momentu wyznacza się standardowy termin do 15. dnia następnego miesiąca.

Inaczej jest z najmem. Jeżeli czynsz za październik ma termin płatności 10 października 2026 r., fakturę za najem należy wystawić najpóźniej tego dnia. Nie można czekać do 15 listopada tylko dlatego, że usługa dotyczy października. Istotne jest to, że najem należy do ustawowo wskazanej kategorii, a nie sam fakt miesięcznych rozliczeń.

W umowach abonamentowych warto więc oddzielić trzy informacje: okres świadczenia usługi, termin płatności i rodzaj usługi. Miesięczna obsługa informatyczna nie staje się najmem ani usługą telekomunikacyjną wyłącznie dlatego, że strony użyły w umowie słowa „abonament”.

Jak rozliczyć zaliczkę otrzymaną przed sprzedażą?

Jeżeli otrzymanie całości lub części zapłaty przed dostawą albo wykonaniem usługi wymaga wystawienia faktury, podstawowy termin upływa 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu otrzymania pieniędzy. Nie liczy się go od planowanego zakończenia zamówienia. Najpierw trzeba jednak sprawdzić, czy wpłata rzeczywiście jest zaliczką dotyczącą określonej transakcji i czy nie podlega odrębnym zasadom.

Przy transakcjach rozliczanych na zasadach ogólnych nie ma obowiązku wystawienia osobnej faktury zaliczkowej, jeżeli zapłata i dostawa towaru lub wykonanie usługi nastąpiły w tym samym miesiącu. Sprzedaż można wtedy udokumentować jedną fakturą. Ustawa ogranicza stosowanie tego uproszczenia wobec czynności objętych szczególnymi terminami fakturowania, dlatego nie należy przenosić go automatycznie np. na usługi budowlane.

Przykład: sprzedawca otrzymał 8 września 2026 r. zaliczkę na meble biurowe, które dostarczył 24 września. Przy zwykłej krajowej dostawie może wystawić jedną fakturę dokumentującą sprzedaż, najpóźniej 15 października. Gdyby dostawa nastąpiła dopiero w październiku, wrześniowa zaliczka wymagałaby odrębnego udokumentowania według zasad dotyczących zaliczek.

Kiedy fakturę trzeba wystawić na żądanie nabywcy?

Jeżeli sprzedaż nie podlega automatycznemu obowiązkowi fakturowania, znaczenie może mieć żądanie klienta. Dotyczy to m.in. sprzedaży konsumenckiej oraz sprzedaży zwolnionej z VAT, z uwzględnieniem ustawowych wyłączeń. Obowiązek powstaje, gdy żądanie zgłoszono w ciągu trzech miesięcy, licząc od końca miesiąca dostawy, wykonania usługi albo otrzymania całości lub części zapłaty.

Jeżeli klient zgłosi żądanie do końca miesiąca sprzedaży lub otrzymania wpłaty, fakturę wystawia się zasadniczo do 15. dnia następnego miesiąca. Jeżeli zrobi to później, ale w ustawowym trzymiesięcznym okresie, termin wynosi 15 dni od zgłoszenia żądania. Są to dni kalendarzowe; dnia zgłoszenia nie wlicza się do tego terminu.

Przykład: konsument kupił towar 18 sierpnia 2026 r., a faktury zażądał 7 października. Żądanie mieści się w ustawowym okresie, który kończy się 30 listopada. Fakturę trzeba wystawić najpóźniej 22 października 2026 r. Odrębnie należy sprawdzić ograniczenia dotyczące faktur dla podatników do sprzedaży zarejestrowanej na kasie: późniejsze żądanie nie usuwa wymogu NIP na paragonie, jeżeli przepis wymaga jego podania.

Czy data faktury wyznacza miesiąc rozliczenia VAT?

Przy zasadzie ogólnej obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dostawy towaru lub wykonania usługi. Faktura wystawiona prawidłowo w kolejnym miesiącu nie przesuwa więc automatycznie sprzedaży do tego miesiąca. W przykładzie z dostawą wyposażenia 22 września VAT należny należy rozliczyć za okres obejmujący wrzesień, mimo że faktura może zostać wystawiona 15 października.

Inaczej może być przy czynnościach, dla których ustawa wiąże obowiązek podatkowy z wystawieniem faktury, np. przy najmie lub określonych usługach budowlanych. Brak faktury albo wystawienie jej po terminie nie odracza jednak podatku bez końca. Zastosowanie mają przepisy wyznaczające obowiązek podatkowy przy niewystawieniu lub spóźnionym wystawieniu dokumentu, odwołujące się do właściwego terminu fakturowania, a w określonych przypadkach do terminu płatności.

W praktyce ewidencja powinna pozwalać osobno ustalić datę sprzedaży, datę wystawienia faktury i moment powstania obowiązku podatkowego. Ujmowanie wszystkich dokumentów wyłącznie według daty ich wystawienia jest błędem, jeżeli prowadzi do przypisania VAT do niewłaściwego okresu.

Co zrobić po przekroczeniu terminu i przy obsłudze KSeF?

Spóźnioną fakturę trzeba wystawić z rzeczywistą datą wystawienia, wskazując prawidłową datę dostawy, wykonania usługi lub otrzymania zapłaty, gdy jest ona wymagana. Nie należy wpisywać wcześniejszej daty tylko po to, aby dokument wyglądał na wystawiony terminowo. Następnie trzeba sprawdzić, czy VAT został rozliczony we właściwym okresie. Jeżeli nie, konieczna może być korekta ewidencji i JPK_VAT oraz zapłata zaległości z odsetkami.

Przy fakturach objętych KSeF należy dodatkowo uwzględnić zasady ustalania daty wystawienia właściwe dla zastosowanego trybu. Samo zapisanie dokumentu w programie księgowym nie wystarcza do uznania, że faktura została skutecznie wystawiona w systemie. Nie wolno też utożsamiać terminu wystawienia faktury z odrębnym terminem jej przesłania do KSeF w trybie szczególnym.

Praktyczna kontrola powinna zatem obejmować rodzaj transakcji, datę zdarzenia rozpoczynającego bieg terminu, obowiązek podatkowy oraz prawidłowe zakończenie procesu wystawienia dokumentu. Dzięki temu faktura przygotowana na czas nie pozostanie jedynie niewysłanym projektem, a sprzedaż nie trafi do niewłaściwego okresu rozliczeniowego.

Tagi: termin wystawienia faktury vat, faktura do 15 dnia miesiąca, faktura zaliczkowa, faktura na żądanie, faktura za najem, usługi budowlane vat